

Hoa Lan và Ánh Sáng

Vạn vật đều cần ánh sáng, nếu không có ánh sáng loài người và muôn thú không còn nhìn thấy gì và cũng không thể sống được. Lan cũng như các loài thảo mộc khác đều cần đến ánh sáng để tạo ra chất bổ dưỡng nuôi cây và cũng nhờ có ánh sáng cây cối mới đơm bông kết trái được. Thiếu ánh sáng cây sẽ không lớn và không ra hoa.

ÁNH NẮNG VÀ ÁNH SÁNG

Chúng ta không nên nhầm lẫn giữa ánh sáng và ánh nắng. Ánh sáng có nghĩa là ánh nắng gián tiếp không chiếu thẳng vào cây. Khi để cây trong bóng mát tức là chỉ có ánh sáng, khác hẳn với cây mọc ngoài trời trực tiếp dưới ánh nắng.

Nhưng ánh sáng cũng như ánh nắng đều có quang độ khác nhau, do đó các khoa học gia thường dùng dụng cụ đo ánh sáng (Plants Light intensity meter) với đơn vị tính bằng ánh nến (footcandles). Căn cứ vào dụng cụ này, người ta sẽ di chuyển cây lan ra chỗ sáng hơn hay tối hơn. Dụng cụ này giá khoảng \$30 khá rẻ so với dụng cụ đo độ sáng để chụp hình rất chính xác nhưng giá đắt hơn nhiều.

Phần lớn hoa lan chỉ cần ánh sáng trung bình, nhưng một vài loài cần phải có ánh nắng tối thiểu 5-8 giờ một ngày để ra hoa với các độ sáng khác biệt.

- Vanda: 3000-4000 ánh nến.
- Cymbidium: 3000-3500 ánh nến.
- Oncidium, Dendrobium: 3000 ánh nến.
- Cattleya và các loài khác: 2500-3000 ánh nến.
- Phalaenopsis, Paphiopedilum chỉ cần trồng dưới bóng mát hoặc 1500-1800 ánh nến.

Các cây lan nhỏ mới mọc (seedling) cần tới 12-14 giờ ánh sáng một ngày.

Người ta chia ánh nắng theo giờ giấc và hướng mặt trời như sau:

- Ánh nắng từ 6-10 giờ sáng hay hướng Đông Nam rất tốt cho các loài lan.
- Ánh nắng từ 10 giờ sáng tới 3 giờ chiều có nhiều loài lan chịu không nổi.
- Ánh nắng từ 3-6 giờ chiều hay hướng Tây Bắc cũng tốt nhưng không bằng buổi sáng.

Ngoài ra nên biết ánh nắng vào mùa Xuân hay mùa Thu khác hẳn với ánh mùa hè, nhất là mùa Hè ở miền Nam California thực là chói chang và gay gắt. Vào 12 giờ trưa tháng 6 nắng lên tới 10,000 ánh nến, có thể làm cháy lá lan trong vòng 15-30 phút, khác hẳn với ánh nắng với ở miền Bắc Hoa Kỳ dịu hơn nhiều.

CHE NẮNG

Nếu trồng lan ở ngoài trời, ánh sáng sẽ bị lệ thuộc vào ánh nắng và nếu quá nắng cần phải che bớt đi. Người ta có thể dùng gỗ đóng thưa, phen tre nửa, nhưng tốt hơn cả là dùng lưới nylon vừa nhẹ, vừa bền, vừa tiện lợi vì có đủ độ sáng thích hợp từ 50-70 %. Lưới che có thể làm giảm bớt nhiệt độ và có nhiều màu: xanh, sẫm, nâu và đen. Nên nhớ màu đen để bắt nắng hơn và tăng thêm nhiệt độ. Nếu trồng ở giữa vườn, nên dùng lưới che 50% cho các loài Vanda, Dendrobium và Cymbidium và lưới che 70% cho Cattleya, Oncidium v.v...

ĐỦ SÁNG

Nhìn vào lá cây ta có thể biết lan có đủ ánh sáng hay không. Nếu đủ ánh sáng, lá lan sẽ có màu xanh hơi vàng.

Một vài giống lan, khi đủ sáng, lá có những màu tím đỏ. Màu này là chất chống nắng của cây, khi xuất hiện tức là cây đã đủ nắng để ra hoa.

QUÁ NẮNG

Khi thấy cây còi cọc chậm lớn, lá cây vàng úa, hay có những đốm nâu lớn hoặc là bị uốn cong lại tức là quá nhiều nắng. Hãy đem cây vào chỗ ít nắng hơn nếu không cây sẽ bị héo và chết dần.

THIẾU SÁNG

Nếu thấy lá lan xanh mướt, trông tuy đẹp nhưng đó là dấu hiệu thiếu ánh sáng. Cây có thể vẫn mọc xanh tốt nhưng khó lòng ra hoa được. Nếu lá xanh mềm yếu quặt quẹo đó là quá thiếu ánh sáng cây không thể lớn được.

Placentia 1/2009
BÙI XUÂN ĐÁNG